

БОГАТИРЬОВ Семен Семенович (крипт. — С. Б.; 03(15). 02. 1890, Харків — 31. 12. 1960, Москва) — музикознавець, композитор і педагог. Доктор мистецтвознавства (1947). Заслужений професор УРСР (1934), засл. діяч мистецтв РРФСР (1946). Державні нагороди СРСР. Закін. юрид. факультет Харків. університету (1912) та С.-Петербур. консерваторію (1915; кл. теорії та композиції І. Вітоля, М. Штейнберга). Працював викл. Петрогр. консерваторії (1915–17); викл. (1917–19), від 1935 — проф. кл. композиції, 1917–19, 1922–41 — завідувач кафедри теорії музики та композиції, декан істор.-теор. ф-ту, травень– жовтень 1941 — ректор Харків. консерваторії. 1941–43 — директор Будинку нар. творчості в Красноярську; 1943–60 — проф. Моск. консерваторії. Серед учнів — [В. Борисов](#), [Д. Клебанов](#), [М. Коляда](#), [Ю. Мейтус](#), [В. Тольба](#), [А. Штогаренко](#), [В. Барабашов](#), [М. Тиц](#), [І. Дунаєвський](#). З-поміж музикознав.

праць — дослідж. у галузі поліфонії «Двойной канон» (Москва; Ленінград, 1947), «Обратимый контрапункт» (Москва, 1960), статті, в яких пропагувалася укр. музика. Автор оркестр. творів, камерно-інструм. музики, пісень тощо.

Основні твори

струнні квартети (1916, 1924); сюїти для струнного квартету (1955) та малого симф. оркестру (1957); інтермецо для оркестру (1957); фортепіанні мініатюри, романси, відновлення незакінченої симф. мі-бемоль мажор П. Чайковського.

Основні праці

Новая музыка в Харькове // Соврем. музыка. 1925. № 11; 1926. № 13–14; 3 творчого фронту // Рад. музика. 1934. № 4; Успехи харьковских композиторов // Сов. музыка. 1958. № 3 (співавтор).

Рекомендована література

1. Сироткін О. Семен Семенович Богатирьов // Укр. рад. музика: 36. ст. К., 1962. Вип. 2;
2. Мазель Л. Облик благородного человека // Сов. музыка. 1966. № 3;
3. Холопов Ю. Н. Семен Семенович Богатырев // Выдающиеся деятели теоретико-композиторского факультета Московской консерватории. Москва, 1966;
4. Бернандт Г. Б., Ямпольский И. М. Кто писал о музыке: Биобиблиогр. слов. Т. 1. Москва, 1971;
5. Тюменева Г. О. Семен Семенович Богатирьов // Музична Харківщина. Х., 1992.

[О. О. Великанова](#), [Л. М. Булгаков](#)

Бібліографічний опис:

Богатирьов Семен Семенович / О. О. Великанова, Л. М. Булгаков // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35737>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).